

آسیب شناسی سیاسی جامعه دینی در نهج البلاغه

رضا صفائی

سرشناسه:	صفایی، رضا، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور:	آسیب‌شناسی سیاسی جامعه دینی در نهج‌البلاغه/رضا صفائی.
مشخصات نشر:	بیرجند: پیامبر رحمت، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۱۶۸ ص.
شابک:	۱۰۰۰۰۰ ریال ۷-۹-۹۶۵۵۳-۶۰۰-۹۷۸:
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	چاپ قبلی: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نمایندگی ولی فقیه، پژوهشکده تحقیقات اسلامی، انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۹۲.
پیداشت:	کتابنامه: ص. ۱۷۲.
موضوع:	علی بن ابی‌طالب علیه السلام ، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی
موضوع:	Ali ibn Abi-talib, Imam I, ۶۰۰-۶۶۱ -- Political and social views
موضوع:	علی بن ابی‌طالب علیه السلام ، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- نهج‌البلاغه -- سیاست و حکومت
موضوع:	Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah - Politics and government
موضوع:	علی بن ابی‌طالب علیه السلام ، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- نهج‌البلاغه -- نقد و تفسیر
موضوع:	Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah - Criticism and interpretation
موضوع:	اسلام و سیاست
موضوع:	Islam and politics
شناسه افزوده:	علی بن ابی‌طالب علیه السلام ، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- نهج‌البلاغه. شرح
رده بندی کنگره:	۱۳۹۵ ۷ ص ۹۴ س/ ۳۸/۰۹ Bp
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۹۵۱۵
شماره کتابشناسی ملی:	۴۶۲۵۲۱۸

آسیب شناسی سیاسی جامعه یمنی
در نهج البلاغه

نویسنده: رضا صفائی

ویراستار: قدرت الله فرقانی

صفحه آرا: مسلم خسروی

ناشر: پیامبر رحمت

چاپ: آبنوس

نوبت چاپ: اول ناشر

تاریخ چاپ: ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۵۵۳-۹-۷

مرکز پخش:

۱. بیرجند، سجادشهر، شهید مازانی، پلاک ۴

همراه: ۰۹۱۲۲۵۲۶۵۷۶

۲. قم، خیابان دورشهر، نبش کوچه ۳، پلاک ۸۱

تلفن: ۰۹۱۲۲۵۳۲۸۸۷-۲۵، ۰۲۷۷۳۰۷۳۵ همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۲۸۸۷

فهرست

۹	 عدمه
۱۱	فصل اول: کلیات آسیب‌شناسی دین
۱۱	 مفهوم آسیب‌شناسی
۱۴	 لزوم آسیب‌شناسی جامعه دین و حکومت اسلامی
۱۴	 آسیب‌ها و علل زوال توابع حکومت‌ها در قرآن
۱۵	 ۱. تیرگی رابطه جامعه با آفرینش‌ها
۱۵	 ۲. عدم پیروی از رهبر جامعه
۱۶	 ۳. ظلم و بی‌عدالتی
۱۷	 ۴. تفرقه و اختلاف
۱۸	 ۵. اختلاف طبقاتی و تبعیض
۱۹	 ۶. گناه و نافرمانی
۱۹	 ۷. ردائیل اخلاقی
۲۰	 آسیب‌های حکومت‌ها و جوامع از نگاه حضرت علی (ع)
۲۰	 واژه آسیب‌شناسی در نهج البلاغه
۲۱	 اهمیت و جایگاه سیاست در نگاه حضرت علی (ع)
۲۲	 سیاست مطلوب در نگاه امام علی (ع)
۲۵	 اهداف و غایات سیاست از نگاه امام علی (ع)
۲۷	 مفهوم جامعه دینی
۲۷	 تعریف جامعه
۲۹	 مفهوم جامعه در قرآن
۳۱	 مفهوم دین

۳۳	جامعه دینی
۳۴	مفهوم امت
۳۸	مفهوم حکومت در اندیشه حضرت علی علیه السلام
۴۲	ویژگی‌های حاکمان جامعه دینی در نهج البلاغه
۴۲	۱. ایمان و تقوا
۴۴	۲. ساده‌زیستی
۴۵	۳. حمایت از ضعیفا و مظلومین
۴۷	۴. صلح‌جویی
۴۹	۵. مشارکت دادن مردم در امور سیاسی اجتماعی
۵۱	فصل دوم - آسیب‌شناسی سیب‌های سیاسی جامعه دینی
۵۱	الف. آسیب‌ها از ناحیه مردم
۵۱	۱. تفرقه و استلاف
۵۴	۲. عدم پیروی از رهبری
۵۶	۳. ترک جهاد و دفاع
۵۸	۴. نفاق و دورویی
۵۹	۵. فاصله گرفتن مردم از حکومت
۶۱	۶. میدان دادن به ستمگران
۶۲	۷. ترک امر به معروف و نهی از منکر
۶۴	۸. فاصله گرفتن مردم از ارزشهای اسلامی
۶۶	۹. جهل و ناآگاهی
۶۷	ب. آسیب‌ها از ناحیه زمامداران
۶۸	۱. ضعف ایمان
۶۹	۲. ظلم و بی‌عدالتی
۷۲	۳. عدم نظارت و پاسخگویی
۷۳	۴. قانون‌گریزی
۷۵	۵. روحیه دنیازدگی و رفاه‌طلبی
۷۶	۶. قدرت‌طلبی
۷۷	۷. فاصله گرفتن از مردم

۸۰	۸. پذیرش مسئولیت بدون شایستگی
۸۱	۹. تجمل گرایی و ثروت اندوزی
۸۴	۱۰. حاکمیت افراد نالایق
۸۶	۱۱. استبداد رأی و ترک مشورت
۸۸	۱۲. تزویر و دروغ گوئی
۸۹	۱۳. ناامنی
۹۱	۱۴. ارتقاء
۹۲	۱۵. حیانت
۹۵	۱۶. بی توجهی به امور معیشتی مردم و کارگزاران
۹۶	ج. آسیب از ناحیه دشمن خارجی
۹۶	۱. اتهام نظامی
۹۷	۲. جنگ روانی
۹۸	۳. ایجاد تفرقه و اختلاف بین مردم
۹۹	۴. القای شبهه
۱۰۰	۵. فرصت طلبی
۱۰۱	د. آسیب ها از ناحیه دشمن داخلی
۱۰۲	۱. ایجاد تفرقه
۱۰۳	۲. کمک به جنگ روانی دشمن
۱۰۵	۳. همسویی با دشمن خارجی
۱۰۶	۴. امر به بدی ها و نهی از خوبی ها
۱۰۷	۵. سیاست تطمیع و رشوه
۱۰۸	فصل سوم: راههای مقابله با آسیب های سیاسی جامعه دینی
۱۱۰	الف. راههای مقابله با آسیب های مردم
۱۱۰	۱. تقویت روح وحدت و همدلی
۱۱۲	۲. تلاش برای آگاهی و بیداری سیاسی
۱۱۴	۳. جلوگیری از انحراف
۱۱۶	۴. حضور مداوم مردم در صحنه های سیاسی و اجتماعی
۱۱۷	ب. راههای مقابله با آسیب های زمامداران

۱۱۷	۱. خدامحوری
۱۲۰	۲. دفاع از حریم عقیدتی و اجرای حدود الهی
۱۲۲	۳. عدالت محوری و ظلم‌ستیزی
۱۲۶	۴. نظارت عمومی
۱۲۸	۵. قانون‌گرایی
۱۳۱	۶. مردم‌داری
۱۳۴	۷. ساده‌زیستی
۱۳۸	۸. شایسته‌سالاری
۱۴۱	۹. ستودن (و راز)
۱۴۳	۱۰. ایجاد امنیت سیاسی و پرهیز از استبداد و خودکامگی
۱۴۷	۱۱. حفظ آرامش اجتماعی
۱۴۹	۱۲. برخورد دفاعی با کابردان خائن
۱۵۲	۱۳. ایجاد شبکه‌های بسیجی و امن
۱۵۲	۱۴. برطرف نمودن مشکلات اقتصادی کارکنان
۱۵۴	ج. راه‌های مقابله با آسیب‌های دشمن
۱۵۴	۱. شناخت دقیق دشمن و توطئه‌های او
۱۵۵	۲. ضعیف‌نشدن دشمن
۱۵۶	۳. آمادگی و توانایی لازم در برابر دشمن
۱۵۸	۴. برخورد آگاهانه با دشمن
۱۵۸	۵. افشاگری علیه دشمن
۱۵۹	۶. تلاش و کوشش و دعا برای هدایت دشمن
۱۶۱	۷. پاسخ به شبهات و اتمام حجت با دشمن
۱۶۳	۸. پرهیز از ذلت‌پذیری در برابر دشمن
۱۶۵	فهرست منابع

مقدمه

در بررسی تحولات جوامع و نظام‌های سیاسی از منظر قرآن کریم و مفسر آن حضرت علی بن ابی‌طالب (ع)، یکی از بحث‌های اساسی، قانونمند بودن تحولات جوامع و حکومت‌هاست. آیات متعددی از قرآن و همچنین بیانات بسیار گویا و رسایی در نهج البلاغه، بخصوص در بخش تاریخی آن، بیانگر این واقعیت است که برخورد جامه‌ای، حکمت و نظام سیاسی و تحولات تاریخی، تصادف حکمفرما نیست، بلکه تحولات و دگرگونی‌ها در طول تاریخ از نحوه شکل‌گیری، بقاء، صعود و یا سقوط جوامع، نظام‌های سیاسی گرفته تا درخشندگی و شکوفایی آنان، همگی تابع یک سلسله قالب‌ها، ضابطه‌ها، معیارها و مقررات مشخصی می‌باشد که از آن به «سنن الهی» تعبیر می‌شود.

سنن و ضوابطی که مقتضی نیازهای فطری و محصول عملکرد انسان‌هاست؛ ضوابطی که جامعه بشری می‌تواند در پرتو آن‌ها، آزادی آنها را بشناسد و با ایجاد رابطه مثبت و مطلوب با سنن، که جلوه‌ای از حاکمیت اراده خدا بر تاریخ است سرنوشت خود را اسعادتمندانه رقم بزند و یا با عدم شناخت آن‌ها و ایجاد رابطه منفی و نامطلوب، شرایط سقوط و نگون‌بختی خویش را بر اساس سنت تخلف‌ناپذیر و جهان‌شمول الهی فراهم آورد. با این توصیف سوال مهم و اساسی این است که چه علل و عواملی (طبق سنت الهی) باعث شکل‌گیری زمینه‌های انحراف و یا سقوط جوامع و نظام‌های سیاسی می‌شود؟

از این رو پژوهش حاضر بدنبال پاسخگویی به این پرسش‌های اساسی است که آسیب‌های سیاسی جامعه دینی در نهج البلاغه کدامند و راههای مقابله با آنها چه می‌باشد؟ برای پاسخگویی به پرسش‌های فوق، کتاب حاضر در سه فصل سازماندهی می‌گردد.

در فصل اول، مفاهیم و کلیات مورد بحث قرار می‌گیرد. در فصل دوم آسیب‌های سیاسی جامعه دینی از منظر نهج البلاغه حول آسیب‌های از ناحیه مردم از حواصیه تفرقه و اختلاف عدم پیروی از رهبری، ترک جهاد و دفاع، فقر و تهیدگی، فساد، گرفتن مردم از حکومت، و آسیب‌های از سوی زمامداران از جمله ضعف استواری، عدم اعتقاد به خدا، ظلم و بی‌عدالتی، عدم نظارت و پاسخگویی، قاتل‌گریزی، فاصله گرفتن از مردم، و آسیب‌های از ناحیه دشمنان بیان می‌گردد.

و در فصل سوم، راههای مقابله با آسیب‌های سیاسی جامعه دینی در نهج البلاغه در سه بخش راههای مقابله با آسیب‌های سیاسی از ناحیه مردم، از ناحیه کارگزاران و از سوی دشمنان مطرح می‌شود.

امید است مباحث حاضر بتواند گامی کوچک را در شناسایی آسیب‌های متوجه نظام اسلامی مان‌گردد و با اخذ ره‌توشه‌ها، گریزها از کلمات امام علی (ع) بتوانیم سدره نفوذ دشمنی شیاطین داخلی و خارجی را بکنیم.